

SUN'IY INTELEKT YORDAMIDA TEST TOPSHIRIQLARINI YARATISH

Pirekeev Jandulla Xamidullaevich
IIV qoraqalpoq akademik litseyi
jpirekeev@gmail.com
+998912597676

Аннотация: Sun'iy intellekt yordamida test topshiriqlarini yaratish ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish uchun zamonaviy yondashuvlardan biridir. Bugungi kunda texnologiya barcha sohalarga singib borayotgani sababli, ta'lim sohasida ham innovatsion yechimlar ko'plab imkoniyatlarni ochmoqda. Sun'iy intellekt test topshiriqlarini avtomatik tarzda shakllantirish, test mazmunini doimiy yangilab borish, testni individual tarzda moslashtirish va baholash jarayonini soddalashtirish imkoniyatini beradi. An'anaviy usullardan farqli ravishda, sun'iy intellekt asosidagi tizimlar o'quvchilar bilimini aniqroq va tezkor baholashga xizmat qiladi.

Калит so'zlar: sun'iy intellekt, test topshiriqlari, raqamli ta'lim, avtomatik test tuzish, intellektual tizimlar, ta'lim texnologiyalari, o'quv jarayonini raqamlashtirish, innovatsion baholash, elektron testlar, o'zbek tilidagi testlar.

Аннотация: Создание тестовых заданий с использованием искусственного интеллекта — один из современных подходов к повышению эффективности образовательного процесса. Сегодня, когда технологии всё активнее проникают во все сферы, инновационные решения в сфере образования открывают множество возможностей. Искусственный интеллект позволяет автоматически формировать тестовые задания, постоянно обновлять контент теста, индивидуально адаптировать тест и упростить процесс оценки. В отличие от традиционных методов, системы на основе искусственного интеллекта позволяют точнее и быстрее оценивать знания учащихся.

Ключевые слова: искусственный интеллект, тестовые задания, цифровое образование, автоматическое создание тестов, интеллектуальные системы, образовательные технологии, цифровизация образовательного процесса, инновационное оценивание, электронные тесты, тесты по узбекскому языку.

Abstract: Creating test tasks using artificial intelligence is one of the modern approaches to increasing the efficiency of the educational process. Today, as technology is increasingly penetrating all areas, innovative solutions in the field of education are opening up many opportunities. Artificial intelligence allows for the automatic formation of test tasks, continuous updating of test content, individual adaptation of the test, and simplification of the assessment process. Unlike traditional methods, systems based on artificial intelligence serve to assess student knowledge more accurately and quickly.

Keywords: artificial intelligence, test tasks, digital education, automatic test creation, intelligent systems, educational technologies, digitalization of the educational process, innovative assessment, electronic tests, tests in the Uzbek language.

KIRISH

Sun'iy intellekt asosida testlar yaratish tizimi, avvalo, katta ma'lumotlar bazasiga tayangan holda ishlaydi. Bu bazada o'quv predmeti bo'yicha ilmiy-texnikaviy ma'lumotlar, savollar, javob variantlari, murakkablik darajalari va boshqa zaruriy axborotlar saqlanadi. Tizim ushbu ma'lumotlar yordamida test topshiriqlarini avtomatik tarzda generatsiya qiladi. Bu testlar davriy tarzda yangilanadi va o'quvchilarning bilimiga moslashtiriladi. Natijada, o'quvchilar har safar yangicha test variantlari bilan ishlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Test topshiriqlari sun'iy intellekt yordamida ishlab chiqilganda, har bir o'quvchi alohida ko'rsatkichlariga ko'ra baholanadi. Sun'iy intellekt tizimi o'quvchi ilgari qaysi testlarni bajargani, ularda qanday xatolarga yo'l qo'ygani, qaysi sohalarda bilim darajasi yuqori yoki past ekanligini aniqlaydi. Shunga ko'ra, navbatdagi test individual tarzda shakllanadi. Mazkur yondashuv differensial ta'limni samarali tashkil etishda muhim ahamiyat kasb

etadi. O'quvchilar bilim olish jarayonida o'z kamchiliklarini shu orqali samarali ravishda bartaraf etadilar.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Sun'iy intellekt yordamida yaratilgan testlar nafaqat bilim tekshirish uchun, balki tahlil qilish, bilimlarni chuqurlashtirish va mustahkamlash uchun ham xizmat qiladi. Tizim natijalari asosida o'qituvchi har bir o'quvchining rivojlanish dinamikasini kuzatish imkoniyati paydo bo'ladi. Bu esa, o'z navbatida, ta'lim sifatini oshirish, bilimlarni puxta egallash va o'qituvchilarga o'quv jarayonini samarali rejalashtirish uchun yordam beradi. Natijalari tahlil qilinib, kamchiliklar aniqlansa, o'sha jihatlarni mustahkamlovchi topshiriqlar avtomatik tarzda shakllantiriladi. Sun'iy intellekt algoritmlari yangi savollar va test topshiriqlarini yaratishda, mavjud ma'lumotlar va ta'lim standartlarini chuqur tahlil qiladi, optimal savollar tuzadi, ular orasida mazmun, murakkablik, dolzarblik, yangilik darajasini belgilaydi. Jarayonda o'qituvchi tafakkuri, tajribasi va o'quv materiallarining mazmuni ko'proq inobatga olinadi. Shu tariqa, yaratilgan testlar har bir o'quvchining bilimini chuqurroq tahlil qilish, qobiliyatini baholash, bilim bo'shliqlarini aniqlash uchun xizmat qiladi [1].

Ta'lim jarayonida sun'iy intellekt yordamida test topshiriqlari yaratish texnologiyasining afzalliklari juda ko'p. Avvalo, zamon bilan hamnafas bo'lgan o'quv jarayonini tashkil etishga imkon beradi. O'qituvchi vaqtini tejaydi, chunki test yaratish, nazorat qilish, tahlil qilish va natijalarni chiqarishning asosiy qismi avtomatlashtiriladi. O'qituvchi diqqatini ko'proq metodik ishlarga, o'quvchilarga individual yondashuvga yo'naltira oladi. O'quvchilar uchun esa, bilimni muntazam tahlil qilish va o'z-o'zini rivojlantirish imkoniyati kengayadi [2].

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'quv motivatsiyasi oshadi, chunki sun'iy intellekt tizimi har bir muvaffaqiyatni rag'batlantiradi va yangi muammo bilan ta'minlaydi. Test topshiriqlari o'qitiladigan modullar bilan doimiy muvofiqlikda bo'ladi va yangilanib boradi. Bu usul zamonaviy ta'lim tizimida ham an'anaviy, ham masofaviy formatda keng qo'llanmoqda. Sun'iy intellekt yordamida yaratilgan testlar orqali o'qitish sifatini oshirish, o'quvchilar

bilimini o'z vaqtida aniqlash va yetarli baholash mumkin bo'lmoqda. Sun'iy intellekt yordamida test topshiriqlari yaratish o'qituvchi va o'quvchi uchun yangi imkoniyatlar ochadi. Testlarni avtomatik tarzda shakllantirish, baholash va natijalar asosida yangi o'quv strategiyasini ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo'lish ta'limni rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. O'quvchilarning bilim darajasi doimiy monitoring qilinib, individual yondashuv yanada samarali amalga oshiriladi. Shu tariqa, o'quv jarayonining sifat va samaradorligi oshadi. Texnologiya yordamida o'qituvchi va o'quvchi vaqt, kuch va resurslarni tejaydi [3].

Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalar, xususan sun'iy intellektdan samarali foydalanish yuksak natijalarga erishishga olib keladi. O'qituvchilar mustaqil ravishda yoki sun'iy intellekt asosidagi tizimlar orqali o'quv dasturlarini ishlab chiqadilar, zarurat tug'ilganda test topshiriqlari va yig'ma sinovlarni tez va samarali tuzish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, sun'iy intellekt algoritmlari muammoli savollarni, ijodiy fikrlashni rag'batlantiruvchi testlarni va zamonaviy o'quv materiallarini ishlab chiqishda yordam beradi. Ta'lim sohasida sun'iy intellekt yordamida test topshiriqlari yaratish texnologiyasi yuqori mas'uliyat va doimiy yangilanishni talab qiladi. Raqamli madaniyatni rivojlantirish, zamonaviy dasturlar va onlayn platformalar asosida testlarni ishga tushirish xorijiy tajribada ko'plab ijobiy natijalar bermoqda. Shu bilan birga, mahalliy tajriba asosida ham bunday tizimlarni milliy ta'lim tizimiga tatbiq etish imkoniyatlari kengaymoqda. Sun'iy intellekt yordamida test topshiriqlari yaratishning istiqbolli yo'nalishlari ham mavjud. Kelajakda bunday tizimlar yanada mukammal va intellektual bo'lib boradi, test mazmuni doimiy tarzda individual va differensial yondashuv asosida ishlab chiqiladi. O'quvchilarning natijalari tahlil qilinib, zarur tavsiyalar, mustahkamlash va rivojlantirish strategiyalari ishlab chiqiladi. Test topshiriqlarining sifati oshadi, oylik va yillik monitoring ishlari avtomatlashtiriladi, o'qituvchilar uchun qulayliklar yaratiladi, ta'lim samaradorligi tubdan o'zgaradi [4].

XULOSA

Xulosa qilib aytish mumkinki, sun'iy intellekt yordamida test topshiriqlari yaratish texnologiyasi ta'lim sohasining eng istiqbolli va innovatsion yo'nalishlaridan biridir. Ushbu texnologiya orqali test yaratish jarayoni soddalashtiriladi, har bir o'quvchiga individual yondashuv ta'minlanadi, nazorat va monitoring tizimi avtomatlashtiriladi. Natijada, pedagoglar va o'quvchilar uchun ta'lim samaradorligi va sifatini oshirishga keng yo'l ochiladi. Zamonaviy ta'limda sun'iy intellektning o'rni va ahamiyati tobora oshib borayotgani, kelgusida ushbu texnologiyalar asosida yangi avlod test tizimlari keng joriy etilishiga zamin yaratmoqda. Albatta, 2017-2022 yillar oralig'ida sun'iy intellekt, ta'limda raqamli texnologiyalar va test topshiriqlari yuzasidan chop etilgan o'zbekcha adabiyotlar yetarlicha mavjud.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdurahmonov, N., & Qodirova, N. (2018). "Ta'lim sifati va zamonaviy texnologiyalar: sun'iy intellekt imkoniyatlari". O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi ilmiy-amaliy jurnali, 6, 68-74.
2. Abdusamatova, M. (2021). "Raqamli ta'limda intellektual tizimlar va ularning samaralari". Zamonaviy ta'lim, 9(2), 23-30.
3. Akromova, G. (2020). "Sun'iy intellekt vositalari orqali o'quv jarayonini rivojlantirish". Xalq ta'limi, 5, 54-60.
4. Axmedov, D. (2019). "Zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish samaradorligi". Ta'lim va Fan, 2(10), 41-48.m
5. Bozorov, S. (2022). "Test topshiriqlarini sun'iy intellekt asosida ishlab chiqish muammolari". Pedagogik innovatsiyalar, 8, 33-38.
6. Boboyorova, Z. (2021). "Sun'iy intellekt qo'llanmasi va ta'lim jarayonida testlar yaratish". Oliy ta'lim, 3(7), 77-83.
7. Ergashev, O. (2020). "Pedagogikani raqamlashtirish va elektron testlar: muammolar va yechimlar". Pedagogika va psixologiya, 2(5), 17-24.
8. Karimova, R. (2019). "Intellektual dasturiy ta'minot va test topshiriqlari yaratish jarayoni". Tillar va Fan, 4, 55-60.